

KRISTIAN LEWIS

Što s glagolom *podesiti* i imenicom *podešavanje*?

Stručnjaci tehničkih struka često se nalaze u nedoumici što učiniti s glagolom *podesiti* i imenicom *podešavanje*. Normativni rječnici hrvatskoga jezika, u prvome redu *Školski rječnik hrvatskoga jezika* (Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje i Školska knjiga. Zagreb. 2012., dalje u tekstu: ŠRHJ) i *Rječnik hrvatskoga jezika* (Leksikografski zavod „Miroslav Krleža” i Školska knjiga. Zagreb. 2000., dalje u tekstu: RHJ), imaju sljedeću obradbu:

ŠRHJ	RHJ
podesiti <i>v.</i> namjestiti	podesiti → ugoditi → urediti → prilagoditi → namjestiti
podešavati <i>v.</i> namješštati	podešavati → ugađati → uređivati → prilagođivati → namješštati

U *Razlikovnome rječniku srpskog i hrvatskog jezika* Vladimira Brodnjaka (Školske novine i Hrvatska sveučilišna naklada. Zagreb. 1993.; dalje u tekstu: RR) glagol *podesiti* ima sljedeću obradbu: **podesiti** – prilagoditi, namjestiti, učiniti prikladnim. Natuknica **podešen** u RR-u označena je nadslovkom ⁴, koji se tumači kao „riječ ili oblik tipičniji za srpski nego za hrvatski književni jezik premda je u uporabi i u hrvatskom književnom jeziku”.

U *Hrvatskome jezičnom savjetniku* (Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Pergamena i Školske novine. Zagreb. 1999., dalje u tekstu: HJS) nalazimo sljedeće: **podesiti** > prilagoditi; namjestiti; ugoditi. U jezičnome savjetniku *Govorimo hrvatski* (Hrvatski radio i Naprijed. Zagreb. 1997., dalje u tekstu: GH) zaključuje se da se glagoli *podesiti* i *podešavati* u većini svojih značenja mogu zamijeniti glagolima *namjestiti/namješštati*, *prilagoditi/prilagođivati*, *uskладiti/uskлаđivati*, *ugoditi/ugađati*. Jednaku preporuku donose i savjetnici *Ah, taj hrvatski* (Večernji list. Zagreb. 2005., dalje u tekstu: ATH) te *Lektorska bilježnica* (Biblioteka *Hrvatski radio*. Zagreb. 2011., dalje u tekstu: LB).

Normativni rječnici hrvatskoga jezika – ŠRHJ (2012.) i RHJ (2000.), zatim RR (1993.), jezični savjetnici GH (1997.), HJS (1999.), ATH (2005.) i LB (2011.) jednoglasni su, dakle, u ocjeni da umjesto glagola *podesiti* u hrvatskome standardnom jeziku prednost treba dati glagolu *namjestiti* (ili *prilagoditi*, *ugoditi*, *urediti*). Iako ni u jednome navedenom izvoru nema izravne naznake da je glagol *podesiti* srbizam, jasno je da umjesto te riječi u hrvatskome standardnom jeziku postoji normativno bolja, prihvatljivija riječ. Na jednak način pravilo bi trebalo primijeniti i na glagol *podešavati* te na glagolsku imenicu *podešavanje*. Stoga bi, uzevši u obzir navedene preporuke, u tehničkim tekstovima bilo preporučljivo primjenjivati sljedeće:

nepreporučeno	preporučeno
podesiti parametre	prilagoditi/namjestiti parametre
podesiti postavke	prilagoditi/namjestiti postavke
podesiti stupanj kompresije	prilagoditi/namjestiti stupanj kompresije
loše podešen motor	loše namješten/ugoden motor
podešavanje radijske frekvencije	prilagodba/prilagođavanje/namještanje/ /ugađanje radijske frekvencije
podešavanje sjedala po visini	prilagodba/prilagođavanje/namještanje sjedala po visini
podešavanje temperature	prilagodba/prilagođavanje/namještanje temperature

podesiti > namjestiti

Glagoli *podesiti* i *podešavati* te glagolska imenica *podešavanje* ne pripadaju hrvatskomu standardnom jeziku. Umjesto njih bolje je upotrijebiti glagole *prilagoditi/prilagođivati*, *namjestiti/namještati* i *ugoditi/ugađati*, odnosno glagolske imenice *prilagođavanje/prilagođivanje*, *namještanje* i *ugađanje*. Stoga je primjere poput *Ne mogu podesiti radijsku frekvenciju.* i *Na kojoj je stranici uputa o podešavanju sjedala?* bolje zamijeniti primjerima *Ne mogu prilagoditi/namjestiti/ugoditi radijsku frekvenciju.* i *Na kojoj je stranici uputa o prilagodbi/prilagođavanju/prilagođivanju/namještanju sjedala?*